

Konvention 164

Konvention om hälsoskydd och sjukvård för sjömän

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens, som av styrelsen för Internationella arbetsbyrån har sammankallats till Genève och där samlats den 24 september 1987 till sitt sjuttiofjärde möte, som beaktar bestämmelserna i 1946 års konvention om läkarundersökning av sjömän, 1949 års konvention om besättningsbostäder (reviderad), 1970 års konvention om besättningsbostäder (tilläggsbestämmelser), 1958 års rekommendation om skeppsapotek, 1958 års rekommendation om medicinsk rådgivning till sjöss samt 1970 års konvention om förebyggande av olycksfall (sjöfolk) och rekommendation om förebyggande av yrkesskador (sjöfolk), som beaktar bestämmelserna i 1978 års internationella konvention om normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning, såvitt avser sjukvårdsutbildning i händelse av olyckor eller sjukdomar som kan inträffa ombord på fartyg, som beaktar att det för framgång med åtgärder i fråga om hälsoskydd och sjukvård för sjömän är viktigt att nära samarbete upprätthålls mellan Internationella arbetsorganisationen, Internationella sjöfartsorganisationen samt Världshälsoorganisationen inom dessa organisationers respektive verksamhetsområden, som beaktar att följande normer i enlighet därmed har utarbetats i samarbete med Internationella sjöfartsorganisationen och Världshälsoorganisationen och att avsikten är att söka fortsatt samarbete med dessa organisationer vid tillämpningen av dessa normer, som har beslutat att anta vissa förslag angående hälsoskydd och sjukvård för sjömän, vilken fråga är den fjärde punkten på mötets dagordning, och som har bestämt att dessa förslag skall ta formen av en internationell konvention, antar denna den åttonde dagen i oktober månad nittonhundraåttiosju följande konvention, som kan kallas 1987 års konvention om hälsoskydd och sjukvård för sjömän:

Artikel 1

1. Denna konvention är tillämplig på varje sjögående fartyg, vare sig i offentlig eller privat ägo, som är registrerat inom ett territorium som tillhör en medlem för vilken konventionen är i kraft och som normalt är sysselsatt i handelssjöfart.
2. I den utsträckning den bedömer det vara praktiskt möjligt skall behörig myndighet, efter samråd med fiskefartygsägarnas och yrkesfiskarnas representativa organisationer, tillämpa bestämmelserna i denna konvention på yrkesfiske till havs.
3. Om det vid tillämpning av denna konvention råder tvekan om huruvida fartyg skall anses vara sysselsatta i handelssjöfart eller yrkesfiske till havs, skall frågan avgöras av behörig myndighet efter samråd med vederbörande redare-, sjöfolks- och yrkesfiskarorganisationer.
4. I denna konvention avses med "sjöman" varje person som är anställd i någon befattning ombord på ett sjögående fartyg, på vilket denna konvention är tillämplig.

Artikel 2

Denna konvention skall ges verkan genom nationella lagar eller föreskrifter, kollektivavtal, arbetsregler, skiljedomar eller domstolsavgöranden eller på annat sätt som är lämpligt med hänsyn till nationella förhållanden.

Artikel 3

Varje medlem skall genom nationella lagar eller föreskrifter göra redarna ansvariga för att fartygens sanitära och hygieniska förhållanden är tillfredsställande.

Artikel 4

Varje medlem skall säkerställa att sådana åtgärder vidtas angående hälso- skydd och sjukvård för sjömän ombord på fartyg som

a) säkerställer tillämpningen på sjömän av allmänna bestämmelser om hälsoskydd i arbetet och om sjukvård som kan vara av betydelse för sjömans- yrket samt av särskilda bestämmelser som är specifika för skeppstjänsten;

b) syftar till att tillhandahålla sjömän hälsoskydd och sjukvård som är så jämförbara som möjligt med det skydd och den vård som vanligen finns att tillgå för arbetstagare i land;

c) tillförsäkrar sjömän rätt att, där så är möjligt, utan dröjsmål besöka läkare i hamnar som fartyget anlöper;

d) säkerställer att, i enlighet med nationell lag och praxis, sjukvård och hälsoskydd för sjömän, medan de tjänstgör ombord och är upptagna i sjö- mansrullan, tillhandahålls dem kostnadsfritt;

e) inte är begränsade till behandling av sjuka eller skadade sjömän utan också omfattar åtgärder av förebyggande karaktär samt ägnar särskild upp- märksamhet åt utveckling av program för främjande av hälsa och utbildning i hälsofrågor, så att sjömännen själva skall kunna spela en aktiv roll för att inom sin kår minska förekomsten av ohälsa.

Artikel 5

1. Varje fartyg, på vilket denna konvention är tillämplig, skall medföra ett skeppsapotek.

2. Skeppsapotekets innehåll och den medicinska utrustning som skall med- föras ombord skall föreskrivas av den behöriga myndigheten, med beaktande av sådana faktorer som fartygets typ, antalet personer ombord samt resornas art, mål och varaktighet.

3. Vid antagande eller översyn av de nationella bestämmelserna om skeppsapotekets innehåll och den medicinska utrustning som medförs om- bord skall den behöriga myndigheten beakta internationella rekommendatio- ner på detta område, såsom den senaste upplagan av "International Medical Guide for Ships" och "List of Essential Drugs", vilka publiceras av Världs- hälsoorganisationen, liksom även framsteg inom den medicinska vetenska- pen och beprövade behandlingsmetoder.

4. Skeppsapoteket och dess innehåll liksom den medicinska utrustning som medförs ombord skall underhållas på vederbörligt sätt och inspekteras med jämna mellanrum, ej överstigande tolv månader, av ansvariga personer som utsetts av den behöriga myndigheten och som skall se till att alla läkemedel kontrolleras med avseende på sista förbrukningsdag och lagringsföreskrif- terna.

5. Den behöriga myndigheten skall säkerställa att innehållet i skeppsapote- ket förtecknas och är försett med etiketter som upptar generiska namn utöver förekommande fabrikatnamn samt sista förbrukningsdag och lagringsföre- skrifter. Myndigheten skall även se till att innehållet i skeppsapoteket över- ensstämmer med den sjukvårdshandledning som används nationellt.

6. Den behöriga myndigheten skall säkerställa att, då en last som klassifice- ras som farlig ej är upptagen i den senaste upplagan av "Medical First Aid Guide for Use in Accidents involving Dangerous Goods", som utges av Internationella sjöfartsorganisationen, nödvändig information om substan- sernas natur, aktuella risker, nödvändig personlig skyddsutrustning, tillämp- liga behandlingsmetoder och särskilda motgifter görs tillgängliga för befäl- havaren, sjömännen och andra intresserade personer. Sådana särskilda mot- gifter och sådan personlig skyddsutrustning skall finnas ombord närhelst farligt gods transporteras.

7. I fall av trängande behov och när ett läkemedel, som ordinerats en sjöman av kvalificerad medicinsk personal, inte finns tillgängligt i skeppsapoteket, skall redaren vidta alla nödvändiga åtgärder för att anskaffa detta läkemedel så snart som möjligt.

Prop. 1988/89: 122
Bilaga 6

Artikel 6

1. Varje fartyg, på vilket denna konvention är tillämplig, skall medföra en sjukvårdshandledning för fartyg antagen av den behöriga myndigheten.

2. Av sjukvårdshandledningen skall framgå hur innehållet i skeppsapoteket skall användas. Den skall vara utformad så att den möjliggör för personer, som ej är läkare, att ta vård om sjuka eller skadade ombord både med och utan medicinsk rådgivning via radio eller satellitkommunikation.

3. Vid antagande eller översyn av den sjukvårdshandledning för fartyg som används nationellt skall den behöriga myndigheten beakta internationella rekommendationer på detta område, bl. a. den senaste upplagan av "International Medical Guide for Ships" och "Medical First Aid Guide for Use in Accidents involving Dangerous Goods".

Artikel 7

1. Den behöriga myndigheten skall genom ett i förväg anordnat system säkerställa att medicinsk rådgivning via radio eller satellitkommunikation till fartyg till sjöss, inklusive specialistrådgivning, är tillgänglig varje timma på dygnet.

2. Sådan medicinsk rådgivning, inklusive vidaresändning av medicinska meddelanden via radio eller satellitkommunikation mellan ett fartyg och de personer i land som ger råden, skall vara tillgänglig avgiftsfritt för alla fartyg, oavsett i vilket territorium de är registrerade.

3. För att de resurser som är tillgängliga för medicinsk rådgivning via radio eller satellitkommunikation skall utnyttjas på bästa möjliga sätt skall

a) alla fartyg, på vilka denna konvention är tillämplig och som är utrustade med radioanläggning, medföra en fullständig förteckning över radiostationer genom vilka medicinsk rådgivning kan erhållas;

b) alla fartyg, på vilka denna konvention är tillämplig och som är utrustade med ett system för satellitkommunikation, medföra en fullständig förteckning över kustjordstationer genom vilka medicinsk rådgivning kan erhållas;

c) förteckningarna hållas aktuella och förvaras av den person som har ansvaret för radio- eller satellitkommunikationerna ombord.

4. Sjömän ombord, som begär medicinsk rådgivning via radio eller satellitkommunikation, skall instrueras i användandet av sjukvårdshandledningen för fartyg och det medicinska avsnittet i den senaste upplagan av "International Code of Signals" som utges av Internationella sjöfartsorganisationen, så att det skall bli möjligt för dem att förstå vad slags information den rådgivande läkaren behöver, liksom även de mottagna råden.

5. Den behöriga myndigheten skall se till att läkare, som tillhandahåller medicinsk rådgivning i enlighet med denna artikel, erhåller lämplig utbildning och är medvetna om förhållandena på fartyg.

Artikel 8

1. Alla fartyg, på vilka denna konvention är tillämplig och som medför minst 100 sjömän och vanligen är sysselsatta i internationella resor av mer än tre dygns varaktighet, skall som besättningsmedlem medföra en läkare, ansvarig för att tillhandahålla sjukvård.

2. Nationella lagar eller föreskrifter skall reglera vilka andra fartyg som skall medföra en läkare som besättningsmedlem, med beaktande av bland annat sådana faktorer som resans varaktighet, art och villkor samt antalet sjömän ombord.

Artikel 9

1. Alla fartyg, på vilka denna konvention är tillämplig och som inte medför en läkare, skall som besättningsmedlemmar medföra en eller flera särskilt utsedda personer som har till uppgift att, inom ramen för sina reguljära tjänsteåligganden, sköta sjukvård och dela ut läkemedel.

2. Personer med uppgift att sköta sjukvård ombord, vilka inte är läkare, skall med tillfredsställande resultat ha genomgått en av den behöriga myndigheten godkänd kurs innefattande teoretisk och tillämpad utbildning i medicinska färdigheter. Denna kurs skall omfatta

a) med avseende på fartyg med bruttodräktighet understigande 1 600, vilka vanligen kan nå kvalificerad sjukvård och medicinska resurser inom åtta timmar, grundläggande utbildning som skall göra det möjligt att omedelbart vidta effektiva åtgärder i händelse av olyckor eller sjukdomar som kan inträffa ombord på fartyg och att använda sig av medicinsk rådgivning via radio eller satellitkommunikation;

b) med avseende på alla andra fartyg, mer avancerad medicinsk utbildning, innefattande praktisk utbildning vid akutavdelningen på ett sjukhus, där så är möjligt, och utbildning i livräddningstekniker, såsom intravenös behandling, vilken utbildning skall göra det möjligt för berörda personer att effektivt delta i samordnad verksamhet för medicinsk assistans åt fartyg till sjöss och att ge sjuka eller skadade sjukvård med en tillfredsställande standard under den tid som de förväntas bli kvar ombord. Närhelst det är möjligt skall denna utbildning ges under överinseende av en läkare som har ingående kunskap om och förståelse för de medicinska problem och förhållanden som hänför sig till sjömansyrket, inklusive expertkunskap om medicinska åtgärder via radio eller satellitkommunikation.

3. De kurser som avses i denna artikel skall grundas på innehållet i den senaste utgåvan av "International Medical Guide for Ships", av "Medical First Aid Guide for Use in Accidents involving Dangerous Goods", av "Document for Guidance — An International Maritime Training Guide", som har utgivits av Internationella sjöfartsorganisationen, av det medicinska avsnittet i "International Code of Signals" samt av liknande nationella handledningar.

4. Personer som avses i punkt 2 i denna artikel och sådana sjömän i övrigt som den behöriga myndigheten bestämmer skall genomgå fortbildningskurser, med omkring fem års mellanrum, för att göra det möjligt för dem att vidmakthålla och utöka sina kunskaper och färdigheter och att hålla sig à jour med utvecklingen.

5. Alla sjömän skall under sin utbildning i sjömansyrket erhålla instruktion om de omedelbara åtgärder som skall vidtas i händelse av en olycka eller annan nödsituation av medicinsk natur ombord.

6. Utöver den eller de personer som har till uppgift att sköta sjukvård ombord, skall en eller flera särskilt utsedda besättningsmedlemmar erhålla grundläggande utbildning i sjukvård för att de skall bli i stånd att omedelbart vidta effektiva åtgärder i händelse av olyckor eller sjukdomar som kan inträffa ombord på fartyg.

Artikel 10

Alla fartyg, på vilka denna konvention är tillämplig, skall, när det är praktiskt möjligt, ge all möjlig medicinsk assistans åt andra fartyg som begär det.

Artikel 11

1. På varje fartyg med en bruttodräktighet om minst 500, som medför minst 15 sjömän och sysselsätts i en resa av mer än tre dygns varaktighet, skall ett särskilt sjukförlägningsutrymme tillhandahållas. Den behöriga myndigheten får göra undantag från detta krav i fråga om fartyg sysselsatta i kusttrafik.

2. På varje fartyg med en bruttodräktighet om mellan 200 och 500 samt på bogserfartyg skall denna artikel tillämpas där det är rimligt och genomförbart.

3. Denna artikel är ej tillämplig på fartyg som huvudsakligen framdrivs med segel.

4. Sjukförläggningstrymmet skall vara lämpligt beläget, så att det kan nås lätt och de intagna kan få bekvämt logi och vederbörlig tillsyn i alla väder.

5. Sjukförläggningstrymmet skall vara utformat på sådant sätt att konsultationer och meddelande av medicinsk första hjälp underlättas.

6. Ingången, vårdplatserna, belysningen, ventilationen, uppvärmningen och vattenförsörjningen skall ha sådan utformning att de intagna patienternas bekvämlighet tillgodoses och deras behandling underlättas.

7. Antalet erforderliga vårdplatser skall föreskrivas av den behöriga myndigheten.

8. Vattentoalettutrymme skall tillhandahållas för att användas enbart av de i sjukförläggningstrymmet intagna patienterna, antingen som en del av detta utrymme eller i dess omedelbara närhet.

9. Sjukförläggningstrymmet skall inte användas för annat än sjukvårdsändamål.

Artikel 12

1. Ett standardiserat medicinskt rapportformulär för sjömän skall antas av den behöriga myndigheten som modell för att användas av skeppsläkare, befälhavare eller personer med uppgift att sköta sjukvård ombord och av sjukhus eller läkare i land.

2. Formuläret skall vara särskilt utformat för att underlätta utbyte av medicinsk och därmed sammanhängande information angående enskilda sjömän mellan fartyg och land i fall av sjukdom eller skada.

3. Den information som det medicinska rapportformuläret innehåller skall hållas konfidentiell och skall inte användas för något annat ändamål än att underlätta behandlingen av sjömän.

Artikel 13

1. Medlemmar, för vilka denna konvention är i kraft, skall samarbeta med varandra för att främja hälsoskydd för sjömän och sjukvård av dessa ombord på fartyg.

2. Sådant samarbete kan omfatta följande:

a) att utveckla och samordna sjöräddningsinsatser och ordna med omedelbar sjukhjälp för och hämtning till sjöss av allvarligt sjuka eller skadade ombord på ett fartyg genom sådana medel som system för periodisk rapportering av fartygs positioner, räddningscentraler och helikoptertjänst för nödsituationer, i överensstämmelse med bestämmelserna i 1979 års internationella sjöräddningskonvention samt "Merchant Ship Search and Rescue Manual" och "IMO Search and Rescue Manual", som utarbetats av Internationella sjöfartsorganisationen;

b) att på bästa sätt utnyttja fiskefartyg, som medför läkare, och till sjöss stationerade fartyg, som kan tillhandahålla sjukhus- och räddningsresurser;

c) att sammanställa och hålla à jour en internationell förteckning över läkare och sjukvårdsresurser tillgängliga runtom i världen för att ge sjukvård åt sjömän i nödsituationer;

d) att landsätta sjömän i hamn för akutbehandling;

e) att sända hem sjömän som tagits in på sjukhus utomlands, så snart det kan ske, i enlighet med den medicinska rådgivningen från de läkare som har ansvaret för fallet och med beaktande av sjömannens önskemål och behov;

f) att ordna med personlig hjälp åt sjömän under hemtransporten, i enlighet med den medicinska rådgivningen från de läkare som har ansvaret för fallet och med beaktande av sjömannens önskemål och behov;

g) att eftersträva att upprätta hälsocentraler för sjömän för att

1) bedriva forskning om hälsostatus, läkarbehandling och förebyggande hälsovård i fråga om sjömän;

2) utbilda sjukvårds- och friskvårdspersonal i ämnet sjöfartsmedicin;

h) att insamla och utvärdera statistik angående arbetsolyckor, arbetssjukdomar och dödsfall bland sjömän och att integrera och harmonisera den med befintliga nationella system för statistik om arbetsolyckor, arbetssjukdomar och dödsfall, som avser andra kategorier av arbetstagare;

i) att anordna såväl internationellt utbyte av teknisk information, utbildningsmaterial och utbildningspersonal som internationella utbildningskurser, seminarier och arbetsgrupper;

j) att ge alla sjömän särskild vårdande och förebyggande hälsoservice och medicinsk service i hamn eller att göra allmän hälsoservice, medicinsk service och rehabiliteringsservice tillgänglig för dem;

k) att ombesörja hemsändning av liket eller askan efter avlidna sjömän så snart som möjligt, i enlighet med de närmaste anhörigas önskemål.

3. Internationellt samarbete på området hälsoskydd och sjukvård för sjömän skall grundas på bilaterala eller multilaterala överenskommelser eller överläggningar mellan medlemmarna.

Artikel 14

Ratifikationsinstrument avseende denna konvention skall sändas till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering.

Artikel 15

1. Denna konvention skall vara bindande endast för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationen vilkas ratifikationer har registrerats hos generaldirektören.

2. Den träder i kraft tolv månader efter den dag, då ratifikationer från två medlemmar har registrerats hos generaldirektören.

3. Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader efter den dag, då dess ratifikation har registrerats.

Artikel 16

1. En medlem som har ratificerat denna konvention kan säga upp den sedan tio år förflutit från den dag, då konventionen först träder i kraft, genom en skrivelse som sänds till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Sådan uppsägning skall inte träda i kraft förrän ett år efter den dag, då den har registrerats.

2. Varje medlem, som har ratificerat denna konvention och som inte, inom det år som följer på utgången av den i föregående punkt nämnda tioårsperioden, utnyttjar sin rätt till uppsägning enligt denna artikel, är bunden under ytterligare en tioårsperiod och kan därefter, på de i denna artikel föreskrivna villkoren, säga upp denna konvention vid utgången av varje tioårsperiod.

Artikel 17

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta alla medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar som generaldirektören har tagit emot från organisationens medlemmar.

2. När generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikationen i ordningen som han har tagit emot, skall han fästa medlemmarnas uppmärksamhet på den dag, då konventionen träder i kraft.

Artikel 18

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering enligt artikel 102 i Förenta nationernas stadga, lämna Förenta nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om samtliga ratifikationer och uppsä-
ningar som har registrerats hos honom enligt bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 19

Vid de tidpunkter, då Internationella arbetsbyråns styrelse finner det nödvändigt, skall den avlämna rapport till den allmänna konferensen om denna konventions tillämpning och undersöka om det finns anledning att föra upp frågan om revidering av konventionen, helt eller delvis, på konferensens dagordning.

Artikel 20

1. Om konferensen antar en ny konvention varigenom denna konvention helt eller delvis revideras och den nya konventionen inte föreskriver annat, skall

a) en medlems ratifikation av den nya konventionen, utan hinder av bestämmelserna i artikel 16 ovan, anses medföra omedelbar uppsägning av denna konvention, om och när den nya konventionen har trätt i kraft;

b) från den dag, då den nya konventionen träder i kraft, denna konvention upphöra att vara öppen för ratifikation av medlemmarna.

2. Denna konvention skall likväl förbli gällande till form och innehåll för de medlemmar som har ratificerat den men inte har ratificerat den nya konventionen.

Artikel 21

De engelska och franska versionerna av denna konventionstext har lika giltighet.